

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	13
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1:	
ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΦΑΡΜΑΚΟΥ	21
1.1 Εισαγωγικά: προτεραιότητες της πολιτικής υγείας	21
1.2 Χαρακτηριστικά της φαρμακευτικής αγοράς: κοινωνικοί vs αναπτυξιακοί προσανατολισμοί	23
1.2.1 Αυξητικές πιέσεις στο κόστος παραγωγής	24
1.2.2 Σχέσεις αντιπροσώπευσης στη ζήτηση για φαρμακευτική περίθαλψη	34
1.2.3 Ανταγωνισμός στην προσφορά φαρμακευτικής περίθαλψης	36
1.3 Μονοπωλιακές τάσεις στη φαρμακευτική αγορά: η σημασία του δικαιώματος ευρεσιτεχνίας	43
1.3.1 Όρια και περιεχόμενο της κατοχύρωσης της ευρεσιτεχνίας	44
1.3.2 Κατηγορίες ευρεσιτεχνίας στην αγορά φαρμάκου	46
1.3.3 Κύκλος ζωής φαρμακευτικών προϊόντων	47
1.3.4 Εξάντληση της προστασίας της ευρεσιτεχνίας	50
1.4 Στρεβλώσεις στη λειτουργία της αγοράς φαρμάκου: το παράλληλο εμπόριο	53
1.4.1 Έλεγχος των τιμών, τιμολογιακές διαφορές και παράλληλο εμπόριο	54
1.4.2 Το εύρος του παράλληλου εμπορίου στην ευρωπαϊκή φαρμακευτική αγορά	57
1.4.3 Οι επιπτώσεις του παράλληλου εμπορίου στη φαρμακευτική αγορά	61
1.4.4 Το μέλλον του παράλληλου εμπορίου	65
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2:	
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΦΑΡΜΑΚΟΥ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ	71
2.1 Η ρύθμιση της αγοράς φαρμάκου στην Ευρώπη	71
2.2 Σύντομη κατά κράτος επισκόπηση	75
2.2.1. Αυστρία	75
2.2.1.1. Γενικά χαρακτηριστικά της αγοράς φαρμάκου και της φαρμακευτικής πολιτικής	75
2.2.1.2. Τάσεις φαρμακευτικής δαπάνης	76
2.2.1.3. Ορισμός τιμών για τα φαρμακευτικά σκευάσματα	77
2.2.1.4. Αποζημίωση – κάλυψη της φαρμακευτικής δαπάνης	78
2.2.2. Βέλγιο	79
2.2.2.1. Γενικά χαρακτηριστικά της αγοράς φαρμάκου και της φαρμακευτικής πολιτικής	79
2.2.2.2. Τάσεις φαρμακευτικής δαπάνης	80
2.2.2.3. Ορισμός τιμών για τα φαρμακευτικά σκευάσματα	81
2.2.2.4. Αποζημίωση – κάλυψη της φαρμακευτικής δαπάνης	84
2.2.3. Γαλλία	86

2.2.3.1. Γενικά χαρακτηριστικά της αγοράς φαρμάκου και της φαρμακευτικής πολιτικής	86
2.2.3.2. Τάσεις φαρμακευτικής δαπάνης	88
2.2.3.3. Ορισμός τιμών για τα φαρμακευτικά σκευάσματα	89
2.2.3.4. Αποζημίωση – κάλυψη της φαρμακευτικής δαπάνης	91
2.2.4. Γερμανία	93
2.2.4.1. Γενικά χαρακτηριστικά της αγοράς φαρμάκου και της φαρμακευτικής πολιτικής	93
2.2.4.2. Τάσεις φαρμακευτικής δαπάνης	96
2.2.4.3. Ορισμός τιμών για τα φαρμακευτικά σκευάσματα	98
2.2.4.4. Αποζημίωση – κάλυψη της φαρμακευτικής δαπάνης	102
2.2.5. Δανία	104
2.2.5.1. Γενικά χαρακτηριστικά της αγοράς φαρμάκου και της φαρμακευτικής πολιτικής	104
2.2.5.2. Τάσεις φαρμακευτικής δαπάνης	108
2.2.5.3. Ορισμός τιμών για τα φαρμακευτικά σκευάσματα	109
2.2.5.4. Αποζημίωση – κάλυψη της φαρμακευτικής δαπάνης	111
2.2.6. Ηνωμένο Βασίλειο	113
2.2.6.1. Γενικά χαρακτηριστικά της αγοράς φαρμάκου και της φαρμακευτικής πολιτικής	113
2.2.6.2. Τάσεις φαρμακευτικής δαπάνης	115
2.2.6.3. Ορισμός τιμών για τα φαρμακευτικά σκευάσματα	117
2.2.6.4. Αποζημίωση – κάλυψη της φαρμακευτικής δαπάνης	119
2.2.7. Ιρλανδία	121
2.2.7.1. Γενικά χαρακτηριστικά της αγοράς φαρμάκου και της φαρμακευτικής πολιτικής	121
2.2.7.2. Τάσεις φαρμακευτικής δαπάνης	122
2.2.7.3. Ορισμός τιμών για τα φαρμακευτικά σκευάσματα	125
2.2.7.4. Αποζημίωση – κάλυψη της φαρμακευτικής δαπάνης	127
2.2.8. Ισπανία	128
2.2.8.1. Γενικά χαρακτηριστικά της αγοράς φαρμάκου και της φαρμακευτικής πολιτικής	128
2.2.8.2. Τάσεις φαρμακευτικής δαπάνης	129
2.2.8.3. Ορισμός τιμών για τα φαρμακευτικά σκευάσματα	131
2.2.8.4. Αποζημίωση – κάλυψη της φαρμακευτικής δαπάνης	133
2.2.9. Ιταλία	134
2.2.9.1. Γενικά χαρακτηριστικά της αγοράς φαρμάκου και της φαρμακευτικής πολιτικής	134
2.2.9.2. Τάσεις φαρμακευτικής δαπάνης	136
2.2.9.3. Ορισμός τιμών για τα φαρμακευτικά σκευάσματα	137
2.2.9.4. Αποζημίωση – κάλυψη της φαρμακευτικής δαπάνης	140
2.2.10. Ολλανδία	142
2.2.10.1. Γενικά χαρακτηριστικά της αγοράς φαρμάκου και της φαρμακευτικής πολιτικής	142
2.2.10.2. Τάσεις φαρμακευτικής δαπάνης	143
2.2.10.3. Ορισμός τιμών για τα φαρμακευτικά σκευάσματα	144

2.2.10.4. Αποζημίωση – κάλυψη της φαρμακευτικής δαπάνης	146
2.2.11. Πορτογαλία	147
2.2.11.1. Γενικά χαρακτηριστικά της αγοράς φαρμάκου και της φαρμακευτικής πολιτικής	147
2.2.11.2. Τάσεις φαρμακευτικής δαπάνης	148
2.2.11.3. Ορισμός τιμών για τα φαρμακευτικά σκευάσματα	150
2.2.11.4. Αποζημίωση – κάλυψη της φαρμακευτικής δαπάνης	151
2.2.12. Σουηδία	154
2.2.12.1. Γενικά χαρακτηριστικά της αγοράς φαρμάκου και της φαρμακευτικής πολιτικής	154
2.2.12.2. Τάσεις φαρμακευτικής δαπάνης	155
2.2.12.3. Ορισμός τιμών για τα φαρμακευτικά σκευάσματα	156
2.2.12.4. Αποζημίωση – κάλυψη της φαρμακευτικής δαπάνης	157
2.2.13. Φινλανδία	159
2.2.13.1. Γενικά χαρακτηριστικά της αγοράς φαρμάκου και της φαρμακευτικής πολιτικής	159
2.2.13.2. Τάσεις φαρμακευτικής δαπάνης	162
2.2.13.3. Ορισμός τιμών για τα φαρμακευτικά σκευάσματα	164
2.2.13.4. Αποζημίωση – κάλυψη της φαρμακευτικής δαπάνης	165
2.3 Συμπερασματικές διαπιστώσεις	167
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:	
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	175
3.1 Παράγοντες διαμόρφωσης της αγοράς φαρμάκου στην Ελλάδα	175
3.1.1. Ανάγκες και ζήτηση για υπηρεσίες υγείας στην Ελλάδα	175
3.1.1.1. Δημογραφικές εξελίξεις και επιδημιολογικά χαρακτηριστικά	175
3.1.1.2. Οικονομικά χαρακτηριστικά και καταναλωτικές τάσεις	180
3.1.2. Οργάνωση και οικονομική λειτουργία του ελληνικού συστήματος υγείας	183
3.1.2.1. Γενικά χαρακτηριστικά	183
3.1.2.2. Οργάνωση και λειτουργία	183
3.1.2.3. Χρηματοδότηση	185
3.2 Χαρακτηριστικά της αγοράς φαρμάκου	189
3.2.1. Ζήτηση	190
3.2.2. Προσφορά	200
3.3 Ρυθμιστικές παρεμβάσεις στην αγορά φαρμάκου	206
3.3.1. Έγκριση κυκλοφορίας σκευάματος	206
3.3.1.1. Κεντρική διαδικασία	207
3.3.1.2. Διαδικασία αμοιβαίας αναγνώρισης	208
3.3.1.3. Εθνικές διαδικασίες	208
3.3.2. Ορισμός τιμής σκευάματος	209
3.3.3. Αποζημίωση – ασφαλιστική κάλυψη τιμής	212
3.4 Συνταγματική αξιολόγηση του ρυθμιστικού πλαισίου της φαρμακευτικής πολιτικής	215

3.4.1. Τα επίμαχα ζητήματα και η νομολογιακή τους επεξεργασία	215
3.4.2. Προαπαιτούμενα για τη συνταγματική οριοθέτησή της φαρμακευτικής πολιτικής: Η σχετική αυτονομία της πολιτικής φαρμάκου έναντι του συστήματος υγείας	219
3.4.3. Η συνταγματική κατοχύρωση της φαρμακευτικής πολιτικής μεταξύ της προστασίας της υγείας και οικονομικής ελευθερίας	223
3.4.3.1. Η συνταγματική κατοχύρωση της φαρμακευτικής κάλυψης	225
3.4.3.2. Η εγγύηση της ιδιωτικής επιχειρηματικής πρωτοβουλίας στη φαρμακευτική αγορά	230
3.4.3.3. Η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου ως συνιστώσα για τη συνταγματική οριοθέτηση της φαρμακευτικής πολιτικής	237
3.4.4. Η συμβατότητα του ρυθμιστικού πλαισίου προς τη συνταγματική τάξη	240
3.5 Η κρατική ρύθμιση της τιμής του φαρμάκου και το ευρωπαϊκό δίκαιο ανταγωνισμού	246
ΕΠΙΜΕΤΡΟ:	
Ο ΕΞΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΦΑΡΜΑΚΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: ΕΙΝΑΙ ΤΕΛΙΚΑ «ΖΗΤΗΜΑ ΤΙΜΗΣ»;	251
Εισαγωγικά	251
Δεδομένα και περιορισμοί	252
Α. Ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο	252
Β. Προτεινόμενο πλαίσιο σύμφωνα με τις θέσεις του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης	254
Εναλλακτικά συστήματα ρύθμισης της φαρμακευτικής αγοράς	256
Προϋποθέσεις εφαρμογής μιας ολοκληρωμένης πολιτικής φαρμάκου	283
Τελικές παρατηρήσεις	285
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΟΡΩΝ	287
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	293